

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Karla Šimky, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Bohuslava Hnízдила v právní věci žalobce: **M. A. A.**, zastoupen Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem se sídlem Stodolní 7, Ostrava - Moravská Ostrava a Přívoz, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 9. 2008, č. j. 61 Az 120/2006 - 52,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 18. 9. 2008, č. j. 61 Az 120/2006 - 52, zastavil řízení o žalobě podané žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „ministerstvo“) ze dne 15. 9. 2006, č. j. OAM-1866/VL-07-VL02-2005, kterým nebyla stěžovateli udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Krajský soud zastavení řízení odůvodnil tím, že stěžovatel vzal v průběhu řízení žalobu zpět.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do s. ř. s. byl zaveden zákonem č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Ve věcech azylu v nové úpravě institutu nepřijatelnosti (§ 104a s. ř. s.) je nyní kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem omezeným na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k projednání jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní procesní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele (který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti) je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit

právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v následujících typových případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu. 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu. 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně. 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu. b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je proto třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či tedy spíše absence některého z důvodů nepřipustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřipustnosti (§ 104 s. ř. s.) apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.). Pokud tedy kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je způsobem výše naznačeným zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by byl nepochybně stejný závěr. Je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájem stěžovatele je však rovněž uvést, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Stěžovatel namítal v kasační stížnosti, že došlo k hrubému porušení jeho procesních práv. Podmínky pro zastavení řízení nemohly být splněny, protože nebyl krajským soudem náležitě

informován o tom, že zpětvzetím žaloby bude řízení zastaveno. Navíc ani neovládá český jazyk do té míry, aby byl schopen pochopit důsledky zpětvzetí žaloby. Krajský soud měl proto zajistit překlad do jeho rodného jazyka a ustanovit za tím účelem tlumočnicka. V jeho případě byly splněny i zákonem stanovené podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, ale ministerstvo, a následně i krajský soud, nedostatečně zohlednily informace a okolnosti týkající se jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Stěžovatel se proto domnívá, že jsou dány stížní důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s.

Z obsahu soudního spisu vyplývá, že krajský soud usnesením ze dne 10. 1. 2007, č. j. 61 Az 120/2006 – 17, ustanovil stěžovateli tlumočnicka z jazyka portugalského, který přeložil do tohoto jazyka výzvu soudu týkající se udělení souhlasu ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s., jež byla stěžovateli doručena dne 9. 2. 2007. Stěžovatel na tuto výzvu odpověděl v českém jazyce s tím, že se nařízeného jednání zúčastní. V řízení před krajským soudem byl zastoupen na základě plné moci advokátem Mgr. Faridem Alizeyem, který na základě vyrozumění o odročení jednání z důvodu změny tlumočnicka krajskému soudu oznámil, že „klient netrvá na účasti tlumočnicka, neboť v České republice studoval a český jazyk dostatečně ovládá. Pokud tedy stěžovatel v průběhu řízení tlumočnicka požadoval, činil tak pouze na základě pokynu právních poradců, kteří působí v příslušném azylovém středisku, kde žalobce pobývá“. Jednání ze dne 18. 9. 2008 se stěžovatel zúčastnil a do protokolu uvedl, že bere podanou žalobu zpět. K dotazu soudu prohlásil, že českému jazyku rozumí a je schopen komunikovat před soudem v tomto jazyce bez přítomnosti tlumočnicka. Poté krajský soud vydal usnesení o zastavení řízení z důvodu zpětvzetí žaloby.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu projev vůle stěžovatele za situace, že českému jazyku rozumí a pro jednání před soudem tlumočnicka nepotřebuje, vyjádřený před zahájením jednání krajského soudu, je zcela jednoznačný a nevzbuzuje žádné pochybnosti o tom, že jím stěžovatel zamýšlel ukončení řízení o žalobě podané proti rozhodnutí ministerstva. Krajský soud proto důvodně rozhodl o zastavení řízení podle ustanovení § 47 písm. a) s. ř. s. Podobné závěry ostatně vyjadřuje i konstantní judikatura Nejvyššího správního soudu, např. v rozsudku ze dne 13. 11. 2003, č. j. 3 Ads 36/2003 - 54, který byl publikován ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 407/2004, v němž vyslovil názor, že „pokud žalobkyně ve svém podání výslovně uvedla, že žalobu proti rozhodnutí správního orgánu bere zpět, soud za splnění podmínek § 37 odst. 4 s. ř. s. řízení dle § 47 písm. a) s. ř. s. zastaví. Napadne-li poté žalobkyně toto rozhodnutí kasační stížností, ve které toliko namítá, že zpětvzetí žaloby učinila z důvodu zamítnutí její žádosti o ustanovení zástupce, je taková kasační stížnost nedůvodná“. V této souvislosti lze poukázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2007, č. j. 4 Azs 82/2007 - 43, dostupný na www.nssoud.cz, v němž je konstatováno, že „odvolání zpětvzetí žaloby vyjádřené v kasační stížnosti proti usnesení, jímž bylo na základě tohoto zpětvzetí řízení o žalobě zastaveno, nemá účinky odvolání úkonu podle § 41a odst. 4 o. s. ř. Skutečnost, že si stěžovatelka zpětvzetí žaloby rozmyslela a chtěla by, aby se soud její žalobou zabýval, nepochybně projev vůle ve zpětvzetí vyjádřené, ani správnost rozhodnutí krajského soudu, který řízení o žalobě zastavil.“ Rovněž lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2005, č. j. 3 Azs 38/2004 - 49, uveřejněný pod č. 606/2005 Sbírky rozhodnutí NSS, v němž je vysloven právní názor, že „vezme-li žalobce žalobu proti rozhodnutí správního orgánu zpět, nemůže obstát jeho stížní námitka proti usnesení o zastavení řízení, podle níž soud nezjišťoval, zda skutková podstata, z níž správní orgán vycházel, měla oporu ve správních spisech.“

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na všechny námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud při svém rozhodování postupoval bezchybně ve smyslu této judikatury. Nejvyšší správní soud neshledal

ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Ze všech výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost stěžovatele nepřijatelnou, a proto ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. ledna 2009

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu